

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa. (Obchód uroczystości Urodzin Najjaś. Pana.) — *Zagraniczne:* Stany Zjednoczone Ameryki północnej. — Portugalia: Komitet skarbu. — Anglija: Skutki wyprawy do Chin. — Francya: Treść ustawy o obwarowaniu. — Wykaz stanu marynarki Anglii, Ameryki północnej i Rossyi. — Belgija: Nowe ministerjum. — Zamknięcie izb. — Szwajcaryja: Zamknięcie Sejmu nadzwyczajnego. — Włochy. — Prussy: Petycja Stanów Szlązkich. — Egipt. — Chiny: Wzięcie warowni Bocca-Tigris i tymczasowe układy z komisarzem cesarskim. — *Nowiny Lwowskie.* — *Wiadomości handlowe i przemysłowe:* Sanok. — Sadagóra. — Gdańsk. — Elbląg. — (Dodatek nadzwyczajny.)

Wiadomości krajowe.

— Ze Lwowa. —

Obchodowi, jaki się odbył w dniu uszczęśliwiającej uroczystości urodzin Najjaśniejszego Cesarza, sprzyjała najpiękniejsza stała pogoda, uprzejmiona orzeźwiającym wiosnym powietrzem.

Wieczorem piérwój, to jest dnia 18go b. m. towarzystwo aktorów sceny niemieckiej odśpiewało hymn ludu przy rżęsiśtém oświetleuiu teatru, przyjęty od licznezo zgromadzenia głosnemi oznakami radości, poczm przedstawiło operę Rossinięgo: *Otello*. Kurytarz przed lożę Jego Excelencyi gubernijalnego Prezydenta barona Kriega, był jak najpiękniej przyozdobiony i oświelłony.

Dnia 19go b. m. 36 wyrztałów z dział powiłało dzień uroczysty, azarazem trzy bandy muzyczne stojących tutaj załogę pułków, wraz z wszystkimi dobozami załogi, przeciągały z muzyką po ulicach miasta.

Cała załoga składająca się z siedmiu batalijonów piechoty, wraz ze stojącym na pikiecie ogniwęj szwadronem huzarów i dwoma bateryjami artyleryi, wyruszywszy w zupełnej paradzie o pół do dziesiątęj na wały, uszykowała się w dwa zastępy; dywizya grenadyjerów stanęła przed kościołem archikatedralnym, podczas gdy milicyja miejska zajęła miejsce po stronie północnej rynku.

Gdy Jego Excelencyja Jenerał komenderujący, otoczony świetnym przyboznym orszakiem, przejrzał szeregi wojska, wszystkie tak cywilne jakoteż wojskowe władze zebrały się śród licznie zgromadzonego ludu w kościele

archikatedralnym, dla znajdowania się na uroczystém nabożeństwie, odprawioném przez Jego Excelencyję jks. Arcybiskupa Prymasa.

W końcu nabożeństwa, któremu zwykłe w takim razie salwy towarzyszyły, odśpiewano hymn St. Ambrożego, a potém pieśń ludu. Poczm wszystko wojsko przeciągało na rynku po-przed Jenerałem komenderującym.

W południe był wielki obiad na 60 osób u Jego Excelencyi jks. Arcybiskupa Prymasa, na którym za pomyslnosc JCKMóści naszego najukochańszego Monarchy, Najjaśniejszego cesarskiego Domu, i JK Móści najdosłojniejszego Arcyksięcia cywilnego i wojskowego Gubernatora jeneralnego Galicyi, śród gromów dział wznoszono toasty, podczas gdy dwie bandy pułkowe wykonywały przed pomieszkaniem najulubieńsze utwory muzyczne. Wieczór dnia tegoż uświelłony był wielkim ballem u Jego Excelencyi Prezydenta gubernijalnego barona Kriega, na którym gościło 200 najznakomitszych osób, i który aż do północy trwając, pięknie, wesoło i godnie obchód uroczystości zakończył.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Newyork-Herald zawiera następujący artykuł: »Dowiadujemy się z najlepszego źródła, że mimo zawikłania stosunków naszych z Angliją, administracyja jenerała Harrison nie wąpi bynajmniej o ostateczném i spokojném załatwieniu wszelkich spraw spornych. P. Webster (sekretarz Stanu spraw zagran.) oświelł: »W sto-

»sunkach naszych z Angliją nie ma takiego, »coby do wojny spowodować, lub trwaniu związków przyjacielskich z Angliją przeszkadzać mogło.« Sam generał Harrison przybrał wzniosłą i szlachetną postawę, a uskarżającym się na bezbronny stan kraju odpowiedział: »Rzeczpospolita nie od warowni, nie od okrętów i statków parowych zawisała. Wszystkiego materjału »tego mamy podostatkiem. Pierś i serce obywateli jest najmocniejszém jój przedmurzem.« Tak jest w istocie i skutek to pokaże. Dowiadujemy się z resztą, że lubo poseł angielski wstawiał się za uwolnieniem pana Mac Leoda, uczynił to jednak w tonie spokojnym i grzecznym, mocno odbijającym od jego dawniejszego dumnego tonu.«

Portugaliaja.

Statkiem parowym *Leeds* otrzymano w Anglii wiadomości z Lizbony do dnia 30. marca. — Od czasu odroczenia Kortezów nie ważnego nie zaszło; tylko nowy komitet skarbu, mianowany przez Królową dla pomagania ministrowi finansów baronowi Tojal w jego planach reformy i oszczędności, był w niebezpieczeństwie rozwiązania się przez osobiste nieporozumienia i intrygi. Niektórzy członkowie opozycji, jako to: wice-hrabia Sa da Bandeira, były minister skarbu Senhor Antonio de Carvalho i inni usunęli się z wydziału, i sądzą, że miejsca ich prezydentem i wice-prezydentem izby deputowanych oraz Senatorem Senhor Tavares Proença zapelnione będą. Książę Palmella pokłócił się z Królową i z ministeryjum, że nie chciano hrabi Taipa zrobić członkiem komitetu skarbu, dla tego też i książę naleźć doń nie chce; lecz spodziewają się, że spór ten w dobry sposób się załatwi, a komitet będzie wkrótce w stanie prace swoje rozpocząć. — Suma potrzebna do porównania przychodów z wydatkami, łącznie z połową dywidendy długu zagranicznego, obejmuje 900 *Contos**), które przeszły minister skarbu trzema nowemi podatkami uzyskać spodziewał się, a których odpowiedzialność zamiarowi i możliwość poboru, ma być teraz przez nowego ministra skarbu, przy pomocy wzmiarkowanego komitetu, rozstrąsnioną. — Dnia 28. marca Król odbył na *Campo Grande* wielki przegląd wojska i gwardyi narodowej, na którym także Królowa się znajdowała.

Wielka Brytania i Irlandyja.

London d. 10. kwietnia. Wczoraj otrzymano tu przez Paryż pierwszą wiadomość o układach, kończących kroki nieprzyjacielskie między

Angliją a Chinami, a dziś doniesieniem z Malty, opierającym się na odebranych tamże wschodnio-indyjskich gazetach, otrzymano znowu potwierdzenie téj wiadomości i bliższe szczegóły o wypadkach, które do zawartych układów doprowadziły. *) Obiecują sobie z przywrócenia związków z Chinami największych korzyści dla handlu angielskiego, mianowicie niezwłocznego ożywienia wywozu wyrobów rękodzielniczych. Za okoliczność nader ważną dla przyszłych związków handlowych z Chinami, wystawiają szczególnie przyzwolenie Chińczyków, że odtąd związki te przez dyplomatycznych swym obustronnym rządów odpowiedzialnych i jako ich reprezentanci uznanych agentów dozorowane będą, któryto skutek dostatecznie przeważa szkody, wynikłe przemijającą przerwą handlu z Chinami i kosztami wyprawy. Iż Hong-Kong, jako plac targowy między obu krajami, ma zastąpić miejsce Kantonu, uważają to także za wielkie ulżenie i oszczędzenie kosztów dla angielskiego handlu, ponieważ ze wszystkich portów Chin właściwie Kanton dla związków z Chińczykami jak najuiwogodnićj leży, ileżé głównie artykuły wywozowe, to jest herbata i jedwab, z prowincyj północnych przychodzą, a transport ich do Kantonu, jak odwrotnie znowu dostawa angielskich towarów wędlinianych z tamtąd na północ, są nader kosztowne. Spodziewać się przeto należy nowej świetnej ery w dziejach Państwa Chińskiego.

»Gazeta »worus« zawiera teraz urzędową wiadomość o mianowaniu admirała Sir Roberta Stopforda gubernatorem szpitalu w Greenwich. —

Korpus król. marynarki ma być o pięć kompanij powiększony.

Okręt liniowy *Powerful*, zawinął do Malty dnia 22. marca z komandorem Sir Charles Napier i słychać, że ten ma zamiar odpłynąć niezwłocznie do Anglii, dla czynienia ministrowi, lordowi Palmerstonowi, przedstawień za Mehmedem Alim.

Francyja.

Paryż d. 9go kwietnia. Biura izby deputowanych zajmowały się dnia wczorajszego stęplowym wnioskiem do ustawy, przedłożonym przez ministra skarbu. Na takowy prawie ze wszech stron żywo powatowano i uważano go nadto ostrym w swych fiskalnych postanowieniach. Wszyscy członkowie mianowanej do rozpoznania wniosku tego komisyi, oświadczyli się w tym duchu, tak iż ministeryjum mało ma nadziei ustawę tę utrzymać.

*) Wynosi 210 milionów zr. m. k.

*) Ob. nr. 46. „Gazety“ naszej.

W »Galignaniego« *Messenger* czytamy: »Dowiadujemy się, że hrabia Bresson mianowany jest następcą hrabi Pontois w Konstantynopolu i że posadę tę przyjął. Zaś domyślają się, że hrabia Pontois, jako nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister do Berlina pojedzie.«

W prywatnych listach z Madrytu twierdzą, że *Espartero* wysłała powoli wszystkich swój majątek za granicę i że ma zamiar usunąć się do Francji, skoro go jedynym Rejentem nie obiorą.

Otwarcie procesu *Darmésa* miano znowu do d. 15go maja odłożyć. Powody tej nowiej przewłoki nie są wiadome, jak w ogóle wszelka instrukcja w tej sprawie dzieje się z bezprzykładną skrytością. —

Buletyn ustaw ogłosił właśnie (jak nadmieniliśmy) ustawę o obwarowaniu Paryża. Treść jej jest następująca: Art. 1. Suma 140 milionów fr. wyznaczona jest specjalnie na warownie Paryża. Art. 2. Warownie te obejmować będą: »1.) ciągnący się ubastyjonowany mur opasujący, obejmujący oba brzegi Sekwany; 2.) ukazamatawane zewnętrzne warownie. Art. 3. Przeznaczone na obwarowanie pieniądze, użyte równocześnie na budowę muru opasującego i zewnętrznych warowni, rozdzielone będą na różne lata rachunkowe w następującym stosunku. Art. 4. Suma 140 milionów obejmuje w sobie owe 13 milionów franków, na które już w budżecie z r. 1840 za pomocą uchwał królewskich kredyty zaasygnowano. Z reszty 127 milionów przeznaczono 35 milionów na roboty r. 1841, a 25 milionów na owe r. 1842 wykonać się mające. Niewypotrzebowana w jednym roku suma, na rok następny przeniesiona będzie. Art. 5. Różne kredyty te opędzone być mają zwyczajnymi i nadzwyczajnymi przychodami lat 1840, 1841 i 1842. Art. 6. Wydatki podejmowane przez wydział robót publicznych na mocy uchwał królewskich, opędzone będą z przyznanych mu kredytów 7 milionów. Art. 7. Miasto Paryż tylko na mocy osobnej ustawy może być uważane jako miejsce wojenne Królestwa. Art. 8. Pierwsza pod roboty wojskowo wzięta przestraszeń, jak ją ustawa z d. 17go lipca 1810 postanawia, użytą będzie tylko na mur opasujący i warownie. Art. 9. Terazniejsze granice paryskiej linii akcyzowej tylko osobną ustawą zmienione być mogą. Art. 10. Co roku zdawaną będzie izbom sprawa z postępu robót fortyfikacyjnych.«

— — dnia 10go kwietnia. Znaczną część deputowanych opozycyi zebrała się dnia wczorajszego u p. *Odilona Barrota*. Postanowili urządzić komitet wyborczy, by się nie dać przez ministerjum wyprzedzić, które już od

dwóch miesięcy zaczęło wywierać wpływ na władze departamentalne, a teraz w ministerjum spraw wewnętrznych komitet wyborczy założyło. Sądzą że deputowani najdalszej lewej strony nie zechcą się ociągać w przystąpieniu do tego zamiaru.

Moniteur mieści następujący porównawczy wykaz obecnego stanu siły morskiej Anglii, Stanów Zjednoczonych i Rosyi: »Anglija liczy 32 okrętów liniowych o 74 do 120 dział, 45 fregat, 35 korwet i brygów, 50 wojennych statków parowych. Sto *steamerów* (statków parowych), będących w posiadaniu prywatnych przedsiębiorców, może być w przypadku wojny działami zapatrzonych. Flota Stanów Zjednoczonych składa się według sprawozdania pana *Poulding*, sekretarza Stanu marynarki: z 11 okrętów liniowych (między którymi 1 o 120, 7 o 80, a 3 o 74 działach) 17 fregat od 36 do 54 dział, 21 jachtów (sloopów) od 16 do 20 dział, 4 brygów po 10 dział, 10 szonerów po tyleż dział i 4 fregat parowych. Na warsztatach Stanów Zjednoczonych jest oprócz tego potrzebny materiał do niezwłocznego wybudowania 4 okrętów liniowych, 7 fregat pierwszego rzędu, 4 jachtów wojennych, 2 goelet i 2 fregat parowych. Liczne statki parowe na wielkich rzekach mogą być również uzbrojone. Rząd północno-amerykański zatrudnia się w czasach ostatnich mianowicie powiększeniem swej marynarki wojennych statków parowych. Siła morska Rosyi, według *United Service Journal*, składa się z pięciu dywizyj, z których dwie na morzu Czarném, a trzy na Bałtyckim stoi; ostatnie są zupełne. Każda dywizya liczy 7 okrętów liniowych od 74 do 110 dział, 6 fregat, 1 jacht i 4 lekkich statków: razem przeto 27 okrętów liniowych, 13 fregat, 3 jachty i 12 lekkich statków. Obie dywizyje Czarnego morza liczą razem: 20 okrętów liniowych od 74 do 110 dział, 14 fregat po 44 i 3 brygów po 24 dział; do tego jeszcze doliczyć potrzeba znaczną liczbę okrętów przewozowych. »Bynajmniej dziwić się nie należy« czyni uwagę *Moniteur* w końcu wykazu tego, którego, jak powiada, udzielił mu jego korespondent z Anglii — « że korespondent nasz zarzecz nader niebezpieczną dla Anglii, uważa możliwość sprzymierza Stanów Zjednoczonych z jakimś mocarstwem Europy. W naszej części świata są dwie floty tak dalece liczne, że połączenie którejkądż z nich z flotą amerykańską, byłoby dostatecznym do uzyskania nad flotą angielską stanowczej numerycznej przewagi.«

Belgija.

Bruxella dnia 8go kwietnia. Senat załatwiwszy wszelkie w toku będące interesa, od-

roczył się wczoraj na czas nieoznaczony. — *Commerce Belge* powtórnie zapewnia, że wszyscy mężowie, na których padł wybór Króla przy mianowaniu nowego gabinetu, należą do stronnictwa umiarkowanego i posiadają zaufanie kraju.

Moniteur-Belge z dnia 14. kwietnia ogłasza uowo-mianowane ministeryjum, złożone z następujących osób: pp. Muelenaere, ministrem spraw zagranicznych; Notheromb, spraw wewnętrznych; van Volxem, sprawiedliwości; hrabia Brie y, skarbu; Desmaisières, robót publicznych; generał Buzen, pozostaje jeszcze tymczasowie ministrem wojny. — Izby zamknięte.

Szwajcaryja.

D. 6. kwietnia odbyło się ostatnie posiedzenie Sejmu nadzwyczajnego. Odczytano protokół i zezwolono nań po wielorakich sprostowaniach. Późem prezydent, soltys Neuhaus, zamknął posiedzenie następującymi wyrazy: »Mości Panowie! Sejm w skutek wczorajszej uchwały WPa-nów odracza się na czas niepewny; posiedzenie przeto zostaje zamkniętém.« — Po przemówieniu tém wszyscy się rozeszli. —

Włochy.

Rzym d. 1go kwietnia. *Diarja* donosi o przybyciu lorda Brougham do stolicy tu-tejszej. —

Prussy.

Na posiedzeniu Stanów szlązkich d. 1go kwiet-nia zapadła uchwała, aby następującą petycyję do tronu przesłać: »Po opisaniu ciemiężen-jakich tutejszostronni mie-szkadcy nad granicą rossyjańsko-polską w skutek prawie zupełnie przeciętych w kierunku tym handlowych i przemysłowych interesów, oraz z powodu surowo przestrzegane-go zamknięcia i zatamowania nawet osobistych i sąsiednich związków doznawają, złożyć ustóp tronu jak najpokorniejszą prośbę o użycie środków zaradczych, celem przywró-cenia słuszných stosunków, jakie między poddanymi zaprzyjaźnio-nych państw nad innemi granicami monarchii Pruskiej zachodzą.«

Egipt.

Według umieszczonych w *Echo de l'Orient* wiadomości z Alexandryi pod dniem 17. marca, Mehmed Ali wrócił d. 15go do Alexandryi, z podróży do Kairu odbytej. — Dala tegoż za-

winął do Alexandryi francuzki statek parowy *Acheron*, mający na pokładzie pana de Ro-han-Chabot, który pana Cochelet tymcza-sowie jako konsul jeneralny zastąpi; nazajutrz p. de Ro han-Chabot przedstawiony był Ba-szy. — Korweta Saïda Beja, która za flotą turecką do Marmoryzzy popłynęła i z pewną liczbą oficerów i robotników przyzbrojowni pod-dana była pod rozrządzenie Jawera Baszy, wróciła do Alexandryi. Zapewniają, że sześciu oficerów i pięćdziesiąt robotników pozostało w służbie Sultana.

Donoszą z Bajrutu, że Emirowie Libanu, którzy w roku zeszłym przy powstaniu górali syryjskich dostali się w niewolę Egipcyan i do Sennaar odes-tani byli, przywiezieni zostali d. 16. marca do Bajrutu na pokładzie korwety egipskiej, gdzie od przybyłych z gór na przyjęcie ich przyjaciół i krewnych z radością byli powitani. — Wyno-sząca do 30,000 armija turecka, rozłożona była w Gazie, Jerozolimie, Ramli, Saint-Jean d'Acre, Saidzie i Damaszku. Seraskier Zekeria Ba-sza, generał Jochmus, feryk Reszyd Ba-sza i mirylimowie (generałowie brygady) Ejub, Omer i Abdi Basza, wszyscy ci przebywali w Bajrucie. — Też doniesienia zawięrają smut-ną wiadomość o zasztęj d. 28go lutego śmierci c. k. rotmistrza hrabi Andrzeja Szechenyi, który z generałem Jochmusem i c. k. pod-pułkownikiem du Mont robiąc wycieczkę do Damaszku, w drodze tamże zarazą morową do-tknięty, w ostatniem mieście, gdzie téj zarazy nie było, padł jój ofiarą w domu c. k. konzu-la Merlato. Dzielny oficer ten jest powsze-chnie w Syrii żalowany. — Podpułkownik du Mont, który w ciągu całej syryjskiej wyprawy dał tyle chwalebnych dowodów rozsądku i we-leczności, i w tym smutnym wypadku jak naj-zaszczytniej się znalazł, gdyż z niebezpieczeń-stwem własnego życia pielegnował swego cho-rego towarzysza broni aż do ostatniego tchu i z najmocniejszym udziałem niósł mu pomoc i pociechę. — Po zgonie jego poddał się za obrębem murów miasta dziesięć-dniowej kwaran-tannie, po upływie której d. 11go do Balbeka odjechał.«

Chiny.

Makao dnia 27. stycznia. Ponieważ ko-misarz cesarski bardzo długo zwlekał układy, które się w Kantonie rozpocząć miały, i postę-powanie jego uważano za zdradę; przeto pocz-yniono potrzebne środki do uderzenia d. 9. stycz-nia na zewnętrzne stanowiska warowni Bokka. W tym zamiarze pod dowództwem majora Pratt wyprawiono na statkach parowych: *Entreprise*,

Nemesis i *Madagascar* niemal 700 Sypojów, 200 żołnierzy europejskich i 400 marynarzy, którzy niedaleko warowni Czumpi na ląd wysiedli. W równym czasie okręty wojenne: *Caliope*, *Larne* i *Hyacinth* rozpoczęły kanonadę na dólną baterję twierdzy, pod czas gdy statki parowe *Nemesis* i *Queen* do górnej nad warownią panującej wieży bomby rzucały. Tę ostatnią niezadługo zdobyło wojsko angielskie, a wymierzywszy potem na wszystkie dólne okopy straszny ogień karabinowy, wkrótce Chinczyków z baterji wyparowało. W przeciągu dwóch godzin doctła się warownia w ręce Anglikom ze stratą trzech poległych a 23 rannych; stratę zaś Chińczyków na 5 do 700 ludzi podają. Wielu z nich przez to utraciło życie, iż w powszechnym popłochu wyskakowali z strzelnic na 20 stóp w głąbie, gdzie się po większej części na znajdujących się w dole skalach zdruzgotali. Okręty angielskie i osada ich zostały zupełnie nieuszkodzone, chociaż warownia trzydziestu pięciu działami naszożona była. W tymże samym czasie druga eskadra, zostająca niemal na trzy angielskie mile dalej ku południowi pod dowództwem Herberta, kapitana okrętu *Samarang*, wsparta okrętami: *Druid*, *Modeste* i *Columbine*, uderzyła na warownię Tykokto. Na mocny ogień wymierzony na tę warownię, odpowiadały z początku żywo działa chińskie, lecz wkrótce do milczenia były zmuszone, a dla zdobycia twierdzy, orszak marynarzy na ląd wystąpił. Chińczykowie dawali dzielny opór; jednakże nie za długo ich pokonano i warownię zdobyto. Podczas przypuszczania szturm, pierwszy porucznik okrętu *Samarang* ranionym został. Potem statki parowe natarły na flotę złożoną z dżonków, która w zatoce Ezoa stała; jednakże ponieważ woda była bardzo płytka, przeto tylko statek parowy *Nemesis*, ciągnący za sobą na linie 12 uzbrojonych łodzi, mógł się do dżonków przybliżyć. Statek ten pierwszą rakieta swoją podpalił na jednym z dżonków skład prochu; 18 innych dżonków własna ich osada wysadziła w powietrze, a reszta uknęła na inne wody w głąb kraju. Na drugi dzień zrana okręt wojenny *Blenheim* zaczął rzucać bomby do baterji w Wantong i przygotowywał się właśnie do uderzenia na główną warownię Anunghoy, gdy naczelny dowódca Chińczyków wysłał parlamentarza do kapitana Elliot, poczem tenże dalszych kroków nieprzyjacielskich zaprzestał. Dnia 20. stycznia wydał tenże, jako pełnomocnik angielski, okólnik do angielskich poddanych w Chinach, w którym oznajmił im, iż między nim a cesarskim komisarzem stanęła tymczasowa (już w poprzedniej «Czecie»

naszej podług depezy telegraficznej wspomniana) następująca ugoda: 1) Odstąpienie Anglikom wyspy i portu Hong - Kong. Wszelkie przynależne daniny i cła od handlu, który tam prowadzony będzie, mają Chińskiemu Państwu w takiż sam sposób być opłacane, jak gdyby ten handel w Wampoa prowadzono. 2) Wynagrodzenie kosztów angielskiemu rządowi 6 milionów dolarów, z których jeden milion zaraz a resztę w równych rocznych ratach do końca roku 1846 wypłacić mają. 3) Ustanowienie urzędowych stosunków bez wszelkiego pośrednictwa po między obu krajami na równą stopę. 4) Otworzenie handlu w porcie Kantonu w przeciągu dni dziesięciu po upływie chińskiego nowego roku i trwanie tegoż w Wampoa, połącz potrzebne urządzenia nowej osadzie nadaniami nie będą. Względem szczegółów jeszcze dalej mają być prowadzone układy. Ośmnasty pułk irlandzki otrzymał rozkaz do składowania załogi na wyspie Hong-Kong, a dla bezpieczeństwa tamecznego portu pozostawić dwa okręty wojenne o ośmnastu działach. Kapitan Elliot oznajmił urzędownie kupcom angielskim, iż usilnie zaleci angielskiemu rządowi, by tenże osobom, do których wydane Chińczykom *optum* należało, pewną kwotę jako wynagrodzenie wypłacił, i że jeneralny gubernator Indyjów przedłożenie to wspierać zamysła.

NOWINY LWOWSKIE.

Obiad u Jego Excelencyi JX. Arcybiskupa Prymasa, dany dnia 19. b. m. ku uczczeniu Urodzin Najjaśniejszego Cesarza, był w istocie przepyszny. Stół w formie podkowy nakryty z największą wytwornością i smakiem, zajmowało 60 najznakomitszych osób, złożonych z Obywateli ziemskich, wojskowości, urzędników Państwa i duchowieństwa. Od godziny 3. do 6tej trwał obiad, w ciągu którego dwie bandy muzyczne przed oknoma grały. W końcu obiadu dostojny gospodarz wniósł trzy toasty za pomyślność Najjaśniejszego Cesarza, Najjaśniejszego Cesarzkiego Demu i Najdostojniejszego Arcyksięcia cywilnego i wojskowego Gubernatora jeneralnego Galicyi, którym 18 wystrzałów z dział towarzyszyło. — Wieczorem był świetny bal u Jego Excelencyi Prezydenta Gubernijalnego barona Kriega, trwający do północy, na który 200 najznakomitszych osób etelicy naszej zaproszono. Wszyscy byli w największej gali, a tańce ożywiały tę piękną wesołą zabawę.

(Nadesłane.)

Czerniowce, d. 11. kwietnia. Dnia wczorajszego, po trzymiesięcznych cierpieniach, zmarł w młodym wieku JX. Antoni Donigiewicz, profesor nauki Religii przy Liceum Czerniowieckim, doktor teologii, mąż pełen talentów i nadziei dla kraju i kościoła. R. A. W.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencji prywatnej.)

Sanok d. 15. kwietnia 1841. Na jarmarku w Rymanowie w samą wielko-nocą niedzielę odbyłym, znajdowało się do 1500 wołów karmnych. Między temi odznaczało się 165 bardzo dobrą jakością, lecz nie zostały sprzedane, a właściciel puścił je do Ołomuńca. Wszelako do 1000 wołów sprzedano na tym jarmarku, po wcale lichych cenach od 80 do 60 zr. m. k.; reszta wróciła do stajen. Kupców ani z Morawii ani ze Szlązka nie było, tylko od Krakowa i z Bocheńskiego; także z Tarnowskiego i Wadowickiego; lecz ci ostatni tylko, za roboczymi wołmi, i właśnie tutejsze karmne do roboty kupowali. Parniki, osobliwie węgierskie, placono w proporcji karmnych drożej, bo po 70 zr. m. k.; takich było do 300 sztuk i znalazły kupca. Te woły, co do stajen nazad popowracały, pójdą do Ołomuńca, a najwięcej do Michałowic na Węgrach, w komitacie Zemplińskim, gdzie właściciele spodziewają się dobrze je sprzedać. — W ogóle powiedziawszy, jarmark ten wypadł bardzo niepomysłnie dla właścicieli wołów; życzycy bardzo dla dobra ogólnego należało, aby nie w samą Wielkanoc się odbywał, lecz w parę tygodni wprzód lub potem.

Handel wódką do Węgier zaczyna się pomatu; rachują że już do 40,000 garnicy okowitej do Węgier sprzedano. Teraz można dostać za garniec okowitej 30 stopniowej po 28 do 30 kr. m. k. i to nawet na miejscu w Rymanowie.

Zboża następujące są ceny: korzec pszenicy 11 zr. 12 kr., żyta 9 zr., jęczmienia 8 zr., owsa 4 zr. 30 kr., grochu 10 zr., bobu 8 zr., ziemniaków 1 zr. 36 kr. w. w. — W roku zeszłym przedawano się zboża nieporównanie więcej niż teraz, ale też o tym czasie kniotkowi dawał się w znaki przednówek; w tym zaś roku ratują go ziemniaki, osobliwie w górach.

Pogoda sprzyja robotom w polu, które się już od dwóch tygodni rozpoczęły. Zasiawy czarne okazują się pięknie; tylko tu i ówdzie pod

zaspami śniegu w znacznych rozległościach, osobliwie w górach, zupełnie zniszczały; bo też w niektórych miejscach zasy dotąd jeszcze nie zginęły, gdyż im brak dobrego ciepłego deszczu.

Sadagóra d. 19. kwietnia 1841. Ceny ziemniaków na Bukowinie spadły, nawet nie dopytują się o nie wiele. Korzec pszenicy 6 zr., żyta 4 zr. 30 kr.; jęczmienia 3 zr., hreczki 2 zr. 30 kr., owsa 2 zr., kukurudzy 4 zr.; wiadro wódki (12 ok) 20 stopni Beaumego po 3 zr. 20 kr. w. w. placą, lecz w drobnej sprzedaży. — Oziminy bardzo ładnie wyglądają, lecz wiosniane zasiewy dopiero od trzech dni na Bukowinie i to od strony Dniestru zaczęto robić, zaś od Seretu jeszcze śniegi, i za Prutem widać role mokre. — Wołów na stajniach karmnych jest dosyć znaczna ilość, lecz kupca nie widać; spodziewać się można, iż jarmark w Stanisławowie i w Uniówie, tudzież później w Kiałuszu, będzie dobrze odwiedzonym, tém bardziej, ileż w tych tu okolicach brakuje siana, a na drodze ku Ołomuńcowi pasza będzie droga; zaś wiele wołów po stajniach nie jest należycie dopasionych. — Na targach w Sadagórze bydło, robocze woły, konie do brón, popłacają. Za krowę stanowną z cielęciami trzeba 70 do 80 zr. w. w. zapłacić. Nierogaczna spadła z ceny, jedynie tłuste wieprze skupują kupcy w Czerniowcach na smalec, który w beczkach do Czech transportują.

Gdańsk d. 8. kwietnia 1841. Doniesienia z zagranicy nie są do kupna zboża zachęcające; mimo bardzo szczupłych dowozów, ceny spadają na wszystkich targach zagranicznych. Dla tegoto i u nas nie masz ochoty do kupna, a nawet po niżonych już cenach, kupcy jeszcze się namysłają.

Z Elbląga donoszą, iż w tym roku oczekują tam z Polski 30,000 łasztów zboża i innych nasion. — Dostawy siemienia lnianego z Galicyi, spodziewane są dopiero z końcem maja lub w początku czerwca. — O cenach nie śmiemy dotąd nic naprzód powiedzieć. — Nasiona koniuczyny zakupiono tu dość znaczną ilość na rachunek Królewca i okolicy, gdzie to nasienie w ostatnim roku chybiło.

(Preuss. Handl. Zeit.)

TEATR POLSKI.

Jutro: (po raz drugi) *Ojciec debiutantki*, nowa komedya w 5ciu aktach, z francuzkiego przez B. Dawisona przełożona.

Redaktor J. N. Kamiński. — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattera.
(Drukarnia Piotra Pillera we Lwowie.)

(Dod. Nad.)

(1237)

Doniesienia Literackie Muzykalne i Artystyczne.

**W księgarniach
JANA MILIKOWSKIEGO,**

w e

LWOWIE, STANISŁAWOWIE I TARNOWIE

dostać można:

(Cena w monecie konwencyjnej.)

Ż y w o t

Bartłomieja

NOWODWORSKIEGO,

kawalera maltańskiego, królów polskich Stefana i Zygmunta III. dworzanina, kapitana harecerzów i komandora poznańskiego; przez **A. E. Koźmiana.**

8. maj. Wrocław. 1841. 45. kr.

Pięknie i uczenie skreślone tu są czyny bohaterów jednego z najpięrszych w swoim czasie wojowników, który sławnie zdobywał Smoleńsk i przyczynił się najmocniej do jego wzięcia. W układzie tej książki jak sama rzecz wy magała, panuje prostota, w opowiadaniu jasność a czytelnicy znajdują tu z przyjemnością to co po wielu dziełach rozrzucone i w części zapomniane nikt jeszcze w jedną całość nie zebrał.

Pamiętniki

O KRÓLOWEJ BARBARZE,

żonie Zygmunta Augusta;

przez **M. Balińskiego**

2 Tomy z 3 rycinami. 8. Warsz. 1840.

3 zr. 45 kr.

Pamiętniki te których sam przedmiot jest wielce ulubiony i zajmował pióra najznakomitsze pisarzy polskich, są istotnem wzbogaceniem tego rodzaju literatury tak kwitnącego dziś niemal w całej Europie. Ciekawe nader dokumenta dotyczące się tego przedmiotu zebrał tu pracowicie wydawca, ułożył je chronologicznie podzieliwszy na epoki, i brakujące szczegóły swoim uwagami powypępiał. Artysta któryby jeszcze po Felińskim i Magnuszewskim chciał obrabiać ten przedmiot, znajdzie w tej

książce niektóre rysy, za pomocą których główne osoby z owej epoki dziejów naszych plastycznie przedstawił byłby w stanie.

Pisma

JOHNA OF DICALP.

2 Tomy. 8. Wilno. 1841.

2 zr. 45 kr.

Miłośnicy wesołej myśli mają tu pod przybranem nazwiskiem pisarza, który z humorem różnych nasuwających mu się z codziennego życia, i niewiązanych się z sobą przedmiotów dotyka i niektóre z prawdziwym dowcipem opowiada. Jest to u nas dziełko w zupełnie nowym guście, w jakie obfituje literatura angielska, i dla samej swej nowości przyjemne będzie czytelnikowi.

PRZEGLĄD WARSZAWSKI

literatury, historii, statystyki i różnaitości.

3 Tomy 8. Warszawa. 1840.

5 zr. 40 kr.

Pierwsze gruntowniejsze pismo między wszystkimi jakie w Warszawie od lat dziesięciu wychodziły. Mieści uczone i zajmujące rozprawy T. Kurhanowicza, Maciejowskiego, Gawareckiego, Wojcickiego i innych dobrych pisarzy, i urozmaica je niekiedy poezją i powieściami. Obok biblioteki warszawskiej która już później wychodzić zaczęła utrzymuje się i to pismo zaszczytnie i razem z nią należy do ozdób literatury polskiej w owej krainie.

ANNONCE de TAPISSERIES de PAPIER.

Les librairies de Jean Milikowski
à Léopol, Stanisławów et Tarnów
viennent de recevoir de la fabrique privilégiée de Spörlin et Zimmermann,
UN NOUVEL ASSORTIMENT
d'échantillons de tapisseries de papier
pour l'an **1841,**

qui diffèrent de beaucoup des tapisseries anciennement usitées. — Ils se distinguent autant par la fraîcheur et la variété des couleurs, que par l'élégance et le goût moderne des dessins. Les couleurs bigarrées et agréables à la vue, les fleurs, et les festons gracieux qui s'élèvent en bas-reliefs, et le doux velouté de quelques-uns ajoutent beaucoup à la beauté de ces papiers, qui, vu encore leur solidité, méritent d'être recherchés pour orner les appartemens le plus élégamment montés. —

Principalement les tapisseries en or et en argent méritent d'attirer l'attention du public.

Le soussigné s'empresse aussi d'avertir le public, qu'il s'engage de les envoyer aux personnes qui voudraient les voir, mais pour une semaine seulement, et dans les endroits qui ne sont pas trop éloignés de la capitale. Le prix en est plus modique qu'il ne l'était ces dernières années, et il les vend au prix de fabrique indiqué par Spörlin et Zimmermann.

Léopol le 2. Avril 1841.

Jean Milikowski.